

Llicenciatura en Ciències religioses

Trets fonamentals de la cultura actual

- **Titulació:** Llicenciatura en Ciències Religioses (virtual)
- **Modalitat:** Iscreb Virtual
- **Semestre:** 2n | **ECTS:** 5
- **Àrea:** | **Període lectiu:**
- **Professorat:** [Llic. Miquel Calsina i Buscà](#) | **Llengua:**

Justificació

Aquest curs pretén proporcionar a l'alumne els instruments històrics i conceptuals necessaris per a penetrar les arrels, l'esdevenir i el sentit de la constel·lació intel·lectual, filosòfica i espiritual bàsica del món contemporani. Amb aquesta finalitat, es presentaran alguns dels trets característics de la cultura i del pensament actuals. També s'introduirà l'alumne en alguns dels corrents, llenguatges i autors més importants del pensament occidental a partir d'articles, de la lectura directa de textos d'aquests pensadors o d'altres materials.

Requisits i orientacions prèvies

No es requereixen

Competències i Objectius

- Capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi.
- Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica.
- Avaluar les societats contemporànies a partir dels models proposats.
- Explicitar la pertinença per a l'actual conjuntura cultural del coneixement i del reconeixement de les principals tradicions espirituals de la humanitat.

1. Dominar els instruments d'anàlisi històrica i conceptual que calen per comprendre els trets bàsics del pensament occidental a principis del segle XXI.
2. Demostrar que s'ha fet una la lectura directa de textos dels pensadors més influents en el pensament contemporani que s'han plantejat.
3. Demostrar que se sap realitzar una lectura filosòfica i una crítica raonada dels continguts del curs i dels que es proposin per complementar-los.

4. Sostenir un debat rigorós sobre els reptes que plantegen al pensament cristià els trets més destacats de la cultura i el pensament occidental contemporani.

Continguts

1. Els Orígens de la Modernitat. Efectes de la Il·lustració i de la revolució científica en el pensament dels segles XIX i XX. El sentit de la Modernitat. La filosofia continental i la filosofia anglosaxona.

2. Sistemes filosòfics de l'Europa moderna.

2.1. El marxisme en la història del segle XX. L'escola de Frankfurt i la teoria crítica. Habermas i la utopia de la comunicació universal.

2.2. Psicoanàlisi i teoria de la cultura. Efectes de l'inconscient freudià en la concepció de l'home, en la reflexió moral i en la interpretació de l'art. El malestar de la cultura.

2.3. Claude Lévi-Strauss. Estructura i finalitat del mite. La teoria de l'equivalència dels productes culturals. Michel Foucault. Influència del corrent estructuralista en la mentalitat occidental de finals del segle XX.

3. La mort dels sistemes filosòfics.

3.1. El gir lingüístic de la filosofia. Del Wittgenstein del *Tractatus* al de les Investigacions filosòfiques.

3.2. El concepte d'home. Martin Heidegger: l'autenticitat de l'home i l'oblit del ser. La funció de l'obra d'art. Heidegger lector de Nietzsche. Hermenèutica versus desconstrucció.

4. La postmodernitat.

Metodologia i Avaluació

- Trobades presencials: 5 %
- Lectura i estudi personal dels materials: 40 %
- Preparació i realització de les activitats i exercicis: 40 %
- Participació en xats, fòrums, debats i consultes al professor: 15 %

- Avaluació continuada.
- Cadascuna de les unitats serà avaluada amb una activitat final; es tindran en compte tant el contingut com els aspectes formals d'elaboració i de redacció.
- A més de l'activitat final, a cada unitat es proposarà també un exercici complementari com l'anàlisi i comentari de textos d'autors, etc.
- Per aprovar l'assignatura caldrà superar cadascuna de les quatre unitats.
- La mitjana de les qualificacions de les activitats aprovades constituïran el 85 % de la nota final.
- La participació als xats, fòrums i debats constituïrà el 15 % de la nota final.

Bibliografia

BAUMAN, ZYGMUNT, *Modernidad y Holocausto*, Madrid: Editorial Sequitur, 1997.

Bauman, Zygmunt, *Modernidad líquida*, Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica, 2007.

Berger, Peter L. i Luckmann, Thomas, *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido*, Barcelona: Paidós, 1997.

Bodey, Remo, *La filosofía del siglo XX*, Madrid: Alianza, 2001.

Buber, Martin, *Jo i tu*, Barcelona: Claret, 1994.

Constant, Benjamin, *¿Hay derecho a mentir? La polémica Immanuel Kant-Benjamin Constant sobre la existencia de un*

- deber incondicionado a decir la verdad*, Madrid: Tecnos, 2012.
- Coreth, E. et Al., *La filosofía del siglo XX*, Barcelona: Herder, 1989.
- Freud, Sigmund, *El malestar de la cultura*, Madrid: Alianza, 1999.
- Habermas, J., *Entre naturalismo y religión*, Barcelona: Paidós, 2009.
- Honnet, Axel, *Reificación. Un estudio en la teoría del reconocimiento*, Buenos Aires: Katz, 2007.
- Lévinas, Emmanuel, *Humanisme de l'altre home*, València: Eliseu Climent, 1993.
- Lipovetsky, Gilles, *Los tiempos hipermodernos*, Barcelona: Anagrama, 2004.
- Morin, Edgar, *On va el món? Cap a l'abisme?* Barcelona: L'arquer, 2009.
- Popper, Karl R., *La sociedad abierta y sus enemigos*, Barcelona: Paidós, 1994. Vegeu capítol 24. "La filosofía oracular y la rebelión contra la razón", p. 392-421.
- Steiner, George, *Nostalgia del Absoluto*, Madrid: Siruela, 2001.
- Taylor, Charles, *Fuentes del yo: la construcción de la identidad moderna* (1989), Barcelona: Paidós, 2006.
- Todorov, Tzvetan, *El espíritu de la Ilustración*, Barcelona: Galaxia Gutenberg / Círculo de lectores, 2008.
- Tresseras, Miquel, *Wittgenstein: integritat i transcendència*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003.
- Tresseras, Miquel, *La ciutat de risc*, Barcelona: Tripodos, 2005.
- Tresseras, Miquel, "Match Point i la filosofia de primers de segle", *Trípodos* (2006), núm 19, p. 69-82.
- Vattimo, Gianni, *Creer que se cree*, Paidós: Madrid: 1996
- Weber, Max, *La ética protestante y el espíritu del capitalismo*, Madrid: Akal, 2013.
- Wittgenstein, Ludwig, *Investigacions filosòfiques*, Barcelona: 62, 1997.